

ДІЄСЛОВО

ФОРМИ ДІЄСЛОВА

1. Інфінітив (що робити ? що зробити?) – читати , прийти

2. Особові (що роблю? що зробиш? що робив?) – читаю

3. Дієприкметник (який? яка? яке? які?) – прочитана

4. Дієприслівник (що роблячи? що зробивши?) –
читаючи

5. Безособові (що зроблено?) - прочитано

Змінні форми

особові
дієприкметник

Незмінні форми

інфінітив
дієприслівник
безособові

Особові дієслова

Морфологічні ознаки

Спосіб : дійсний умовний
наказовий

Час : минулий теперішній
майбутній

Число : однина множина

Особа або рід :

Я читаю учень читає

Ти читаєш дитя читає

Ми читаємо мама читає

СПОСОБИ ДІЄСЛІВ

Дійсний

Змінюється
за часами, родами
або особами,
числами

Наприклад:
читала, читало;
читаю, читаємо

Умовний

Змінюється
родами й числами

Наприклад:
читав би, читала б,
читало б, читали б

Наказовий

Змінюється
особами й числами

Наприклад:
ти читай, ми
читаймо, ви читайте

ЧАСИ ДІЄСЛІВ

Минулий

Теперішній Майбутній

Змінюється за
родами,
числами

змінюються за
особами і числами

читала
читало
читав
читали

я читаю
ти читаєш
він читає
ми читаємо

прочитаю
прочитаєш
прочитає
прочитаємо

ДІЄВІДМІНИ ДІЄСЛІВ

I дієвідміна
(е, є)

УТЬ - III ос. мн.
ЮТЬ - III ос. мн.

пиш**уть** – пиш**еш**
співа**ють** - співа**ємо**

II дієвідміна
(и, ї)

АТЬ – III ос. мн.
ЯТЬ – III ос. мн.

бач**ать** – бач**имо**
стоя**ть** - стої**те**

ВИЗНАЧЕННЯ ДІЄВІДМІНИ ЗА ІНФІНІТИВОМ

I дієвідміна

1. З основою на -оро, -оло:

полоти - полють, полеш,
полемо

колоти - колють, колеш,
колемо

Боротися - борються,
борешся, боремося

2. Хотіти, ревіти, іржати

II дієвідміна

□ З суфіксами -а[^]
(після шиплячих),
и[^], і[^], ї[^], які

випадають:

бачити - бачу, бачать,
бачимо, бачите

клеїти - клею, клеять,
клеїмо, клеїте

загоїти - загою, загоять,
загоїмо, загоїте

ПРАВОПИС НЕ З ДІЄСЛОВАМИ

ОКРЕМО:

Не знаю, не прийшов

РАЗОМ:

1. Якщо слово без **не** не вживається:

Нехтувати, ненавидіти, неволити, незчутися, непритомніти, нездужати (хворіти), неславити (ганьбити)

2. З префіксом **недо** в дієсловах, які означають половинчастість дії: недобачати, недочувати, недооцінювати, недолюблювати і т.п

ДІЄПРИКМЕТНИК

Активні

Теперішній час

+ суфікси **-уч-**, **-юч-**
-ач-, **-яч-**

плава**ю**чий, лежа**ч**ий

Минулий час

+ суфікс **-л-**

посиві**л**ий потемні**л**ий

!!! Активні дієприкметники
теперішнього часу рідко
вживаються в українській
мові

Пасивні

+ суфікси **-ен-**,
-н-, **-т-**

зробл**ен**ий
написан**н**ий
пошит**т**ий

ДІЄПРИСЛІВНИК

означає додаткову дію, яку виконує
підмет

Доконаний вид
(що зробивши?)

+ вши, ши

написавши
принісши

Недоконаний
(що роблячи?)

+ учи, ючи
ачи, ячи

пишучи
приносячи

Я йду до школи, весело наспівуючи
пісню. (Я йду і я співаю)

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

**СМУТНА ТАМАРА ФЕДОРІВНА - ВЧИТЕЛЬ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
КАЛІНІВСЬКОЇ ЗОШ І-ІІІ СТ. № 2 - ГІМНАЗІЇ**

